

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSEG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér.
Vidéken postán küldve negyedévre 8 kor. 60 fillér.

FELKÜLÖS SZERKESZTŐ

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések arányában szerint.

A BÁCSKAI NAPLÓ saját tudósítójának TELEFON HIREI.

A képviselőházból.

A béke felé.

A képviselőház mai ülésén Désy Zoltán pártja nevében kijelentette, hogy a miniszterelnök tegnapi nyilatkozata pártját teljesen megnyugtatja. Désy kijelentése a Justh pártot valóságos konsternációt keltett, mert most már kétségtelen, hogy Kossuthék nem fognak Justhékkel együtt haladni s így ők teljesen izoláltak maradnak a kormány elleni harcban.

A címer és jelvény kérdésben elfogadja a Kossuth-párt a miniszterelnök választát.

A póttartalékosok behívása kérdésében világos deklarációt kíván annak biztosítása céljából, hogy a póttartalékosok nem lesznek behívhatók a meg nem szavazott újoncok pótlására.

A választói jog kérdésében pedig fix határidőt kíván, a melyen belül a javaslat a képviselőház asztalára kerül.

A nyelvkérdésben pedig szintén fixoztatni kívánja a nemzet jogait.

Désy ezen leszerelőnek látszó nyilatkozata miatt Justhék nagyon elkésereáltak. Fel is szólalt azonnal Polónyi Géza s kijelentette, hogy ő nem hozza a béke olajágát, ellenben a legelkeseredettebb harcot jelenti be akkor is, ha a Justhpárt magára marad a kormány elleni küzdelemben. Politikai erkölcstelenségnek jelenti ki a Kossuth párt leszerelését.

Ezután nyolc kisebb interpelláció következett, melyek közül említendő Pethő Sándor interpellációja, melyet a Margitsziget bérbeadása tárgyában jelentett be.

A kiskunfélegyházi petíció.

A Kuria második választási tanácsa ma folytatónak tárgyalta a dr. Holló Lajos félegyházi mandátuma ellen beadott petíciót. A Kuria ugyanis nemrég elrendelte a bizonyítást arra, hogy a választást megelőzően özvegy Holló Józsefné, a képviselő sógorasszonya házában állandó kortestanya volt s a lakomákon Holló Lajos is résztvett és sűrűn koccintgatott és parolázott a választókkal. A mai tárgyaláson Sáros Szabó László elbádog bíró felolvasta a tanuvallomásokat. A huszonhat kihallgatott tanu közül huszonkettő nem vallott terhelően, ellenben Né-

meth Sándor, Nuszbaum Simon, Szabó József és Pintér János terhelő vallomást tettek. Ezután dr. Nagy Dezső szólalt fel és kérte a bizonyítás kiegészítését. Az egész választási karupányt és a vizsgálatot bünszövetség vezette és ennek bizonyításául bemutatja azt a hivatalos okiratot, amellyel Németh Sándor tanu közokirathamisítás miatt vád alá helyezték. Csatolta azokat a hatósági bizonyítványokat, amelyek igazolják, hogy Szabó József, Pintér János és még más néhány tanu nem is léteznek, mert a tanuként kihallgatott egyének hamis név alatt vallottak. Kijelentette, hogy Nuszbaum Sándor fizetett ügynöke volt ennek a bünszövetségnek és hogy ő volt az, a ki készpénzígérelettel osábitotta a tanukat hamis vallomástételre. Hiller József a kérvényező nevében feleslegesnek tartja a bizonyítás kiegészítését. A híroság mellőzte a bizonyítás további kiegészítését. A felek képviselői mondták el ezután beszédeiket, mire az elnök a tanácskozást befejezettek jelentette ki és közölte, hogy a Kuria ítéletét e hónap 22-én fogják kihirdetni.

A bolgár kereskedelmi szerződés.

A Bolgáriával kötendő kereskedelmi szerződés tárgyalásainak megindítására Ausztria Magyarország delegátusai Szofiába utaztak, ahol a bolgár-kormány megbízottaival — e hó 20-ikán fognak a tárgyalások kezdődni.

A zsidók autonomiai mozgalma.

Lehetetlen nekünk is részt nem kérni abból az érdeklődésből, mely a magyarországi zsidóság autonomiai mozgalma országszerte kíséri. Bár kifejezetten a keresztény politika érvényesülésének harcosai vagyunk, e kérdésben — épen az önszervezés fogalmának lényege következtében — bizonyos tartózkodó, de annál éberebb figyelemmel kell kísérni a dolgok fejlődését, lefolyását és eredményét. Nem tagadható azonban meg tőlünk a közérdek és a keresztény Magyarország jogos önérdeke szempontjából gyakorolandó kritika joga.

Klein Adolftól, a függetlenségi eszmék néhai hősi bajnokától, az autonomiai mozgalmak megindítójától

kezdve az utolsó kántorig, mindenki azt hangoztatja, akként tünteti fel a dolgot, mintha az egész mozgalomnak kizárólagosan felekezeti, vallási jelentősége volna; óvatosan el tudták kerülni, kijátszani azon tervük felledeztetését, hogy az autonomikus mozgalmak mögött tulajdonképen és kizárólag a faji praeponderantia, a faji érvényesülés, a zsidó hegemonia biztosításának eszméje képviseli a dinamikus erőt, mely észrevétlenül, gyanútlanul megtudta mozgatni az országban szerteszét elszórtan élő, de az egymást megérteni hajlandó, megérteni tudó fajt a zsidóságot. Ha tekintjük azt a tagoltságot, mely a neológokat az orthodoxoktól egyesíthetetlenül elválasztja; ha tudjuk, hogy a neológok és orthodoxok közötti dogmatikus különbségek nemcsak áthidalhatatlanul mélyek, de az egyes felekezetek differenciálódása oly természetű, hogy azokat a lényegbe vágó eltéréseket lehetetlen egy vagy több értekezlettel megszüntetni, vagy csak egy hajszálnyival is közelebb hozni egymáshoz, akkor meg kell győződve lennünk arról, hogy a zsidó autonomia elkészítésére, megalkotására irányzott mozgalom nem lehet reánk teljesen közömbös hitfelekezeti szervezkedés, hanem igenis a felekezeti szempontokat teljesen negligáló faji tömörülés.

A gyanu, a figyelem elterelésére kedvező eszközül kínálkozik zsidóságnak az a körülmény, hogy úgy a faji, mint a felekezeti fogalom megjelölésére ugyanazt a szót használja s így az autonomia fogalmával kapcsolatban használt jelző csakugyan alkalmas a közfigyelemnek a faji szervezkedéstől a hitfelekezeti önkormányzat mozgalma felé való irányítására.

Ne tévesszen azonban meg bennünket ez a körülmény s gondoljunk per analogiam a különböző keresztény felekezetek ilyenmő mozgalma-
nak lehetőségére és esélyeire; s azon-

Ujdonság!

Most jelentek meg!

Ujdonság!

Legjobb, legszebb, legolcsóbb, könyvek:

Athenaeum könyvtár kötete egész vászonkötésben K 1-90

Világkönyvtár kötete egész vászonkötésben Kor. 1-90

Olcsó Jókai kiadás számonként 40 fillér.

Kaphatók:

KRECSI A. NÁNDOR

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
Telefon 283. szám, SZABADKÁN, Telefon 283. szám.

nal be kell látnunk, hogy előadott aggodalmunk s gyanakvásunk teljesen igazolt. Vajjon a katolicizmus és az egyes protestáns felekezetek között autonómikus kapcsolat képzelhető és létesíthető-e! de különösen figyelemre méltó kérdés: van-e ennek valami gyakorlati célja. Hogy akár a katolikusok, akár bármely protestáns hitfelekezet a maguk hitfelekezeti körén belül autonómiába szervezkednek, az érthető, célszerű, az illető hitfelekezetre szükséges és hasznos lehet. Ugyanez áll a zsidó fajt magába ölelő neológokra és orthodoxokra is. De a két hitfelekezetre osztolt zsidóságnak közös vallási céljai ki vannak zárva s így a szervezkedésnek a felekezetbeli egyesülésen kívül más célja nem lehetne; ez viszont a kettőnek megsemmisülésével és egy harmadiknak a kialakulásával járna, mert elképzelhetetlen az egyesülés anélkül, hogy egyik is, a másik is nem engedne az őket elválasztó dogmatikus tételekből, amely esetben pedig egy új — harmadik — a zsidófajt magába tömörítő hitfelekezet keletkezne.

Ennek lehetőségét azonban kizártuk tartjuk, mert tudjuk, hogy a neológok a fitogtatott felvilágosodottság és haladás fátylójánál megállapított dogmáikból ép oly kevéssé engednek, mint a Sulhan-Aruch kánon kötelező jellegéhez fanatikusan ragaszkodó orthodoxok.

A mozgalom eddigi adataiból, a kiadott felhívásból és nyilatkozatokból ilyen tendencia a legjobb akarat mellett sem olvasható ki, így kétségtelenül jogos és indokolt azon feltevésünk, hogy az autonómikus mozgalom nem felekezeti, de veszedelmes tendenciákat magában rejtő faji szervezkedés.

Nincs módunk, annál kevésbbé van jogunk a szervezkedés munkálataiba beleavatkozni, ha azonban arra kerül a dolog, hogy a fajszervezkedés államhatalmi elismeréssel honoráltassék, akkor igenis meg fogjuk fujni a harci kürtöket, addig pedig tartózkodással, de annál ébereg figyelemmel fogjuk kísérni a zsidók autonómiai mozgalmát.

A rakoncátlan Tisza folyóról.

Nem hiába mondják a Tiszát a legmagyarabb folyónak, de tényleg szakasztott olyan természetű is, akárcsak a magyar ember. Egy darabig nyugodt, csendes, de aztán egyszerre csak hirtelen felfortyan, dühöng, háborog, mintha csak el akarná nyelni az egész világot.

Ha valaki a Tiszát nyáridőben szemléli, a mikor kanyargós medrében csendesen meghúzódva folydogál, az azt hinné róla, hogy a Tisza a legártatlanabb vize a világnak. De aki ilyenkor a tavaszi hóolvadáskor

és jégzajláskor látja, az épséggel nem ismer rá a nyári Tiszára.

Jöjjön csak most valaki, teszem Obecsére s olyan háborzongató látványosságban lesz része a Tisza partján, amit egész életében nem fog eifelejteni soha. Mi benszülöttek már meglehetősen közömbösek vagyunk a Tisza szélsővel szemben, a vidékiek azonban órák hosszáig elmerengenek a Tisza partján és nem tudnak betelni a Tiszának borzadalmas tavaszi panorámájával.

Valami megkapó és feltűnő különlegesség a Tiszánál az, a mi más folyóknál ritkaság, hogy rohamosan, mintegy szemlátomást duzzad előtünk, aztán az sem utolsó látvány, mikor a vastag jégtáblák összetorlódnak és nagy csörömpöléssel egymás tejejére kusznak és bástyákká tornyosulnak; a zavaros bős hullámok pedig hömpölyögve csak úgy kergetik egymást a meredek partok felé, a mikhez nagy morajlással oda vágódnak s magasra felszökve, néha száz métermázsra sulyu partdarabot is felszakítanak és magukkal rántanak a forgatagba.

Aztán itt egy egész épületet, ott egy viharedzett százados fűzfát tövestől, amott pedig vaskos fenyőszálfákat, teknőt, bölcsőt, állati hullát, stb. sodor a rohanó ár magával.

Az ármentesítetlen torontáli Lyütövác rét bársonyos zöld vetései csakugy mosolyognak felénk a tulsó partról, az aracsi kocsik most még vigan poroszkálnak Obecse felé a homokos uton. Azonban a biztató reménységet mély aggodalom váltja fel keblünkben. Elszorul a szívünk, ha rá gondolunk, hogy a szélről űzött barlangok helyett talán már holnap a Tisza hullámai kergetődznek a lyutavai rónán keresztül. Elszomorodunk, ha meggondoljuk, hogy a pacsírták andalító dala helyett a "lármás bibicsereg „buvik-buvik“ szava tölti be a mocsárgázalt telített levegőt s az eke helyett a zakatoló gőzhajók szántják majd a barázdákat, csak egy torony irányába.

Bizony ilyen a szilaj Tisza. Kidühöngi, kitombolja magát egyszere egy évben kedvére s tör, zuz mindent, a mi útjába kerül, mint a duhaj magyar legény a csárdában, mert hát a legmagyarabb folyó a Tisza!

Tiszaparti.

A püspöki kar közös pásztorlevele.

Az ifjuság erkölcsi nevelése.

A magyar püspöki kar 1911. évi november hó 9 én és 10-én megtartott konferenciáján úgy határozott, hogy a gyermek-pásztoráció, illetőleg az ifjuság — erkölcsi nevelése érdekében közös szöveget intéz a szülőkhöz és annak a szószékről leendő felolvasását minden templomban kötelezőleg elrendeli.

A közös pásztorlevél megírásával Dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt bízták meg, aki azt el is készítette. A körlevelet az összes püspökök kinyomatták és most vasárnap, a nagyböjt első vasárnapján kerül felolvasásra az ország összes templomaiban, ez a szülőkhöz intézett szöveg.

A körlevél bevezetésében megemlíti azt a mindgyakrabban felhangzó panaszt, hogy az ifjuság romlik és erkölcsi érzülete gyengül. Ebből kifolyólag rá akar mutatni egyes mulasztásokra és nehézségekre, melyek a nevelést akadályozzák, ugyanakkor pedig a szülők figyelmébe ajánlani azokat a természetes és természetfölötti eszközöket

mely nevelési munkájukat és annak sikerét biztosítja.

A körlevél Krisztus e mondását: „Engedjétek a kisdedeket hozzám jönni.“ háromféle értelemben adja, nevezetesen: 1. Jézushoz menni annyit jelent, mint tiszta lelkűnek és erkölcsösnek lenni. S minthogy a nevelés munkája a szülőké, a szülők életükkel adjanak példát a gyermeknek. 2. De annyit is jelentenek a fentebb idézett krisztusi szavak, hogy meleg, eleven gyakorlati vallásosságra kell a gyermekeket nevelni. Ezen fáradság az iskola és a hitoktatás, de ne hiányozzanak e munkából a szülők sem. 3. Krisztushoz úgy járulnak igazán a gyermekek, ha gyakran járulnak a szentségekhez, így kiváltkppen a gyónáshoz és a szentáldozáshoz. Ez utóbbiakra főleg azért van szükség, mert a nevelés ugyancsak rászorul oly behatásokra, melyek mélyebben szántanak a gyermek lelkében a szentségeknek valóban ilyen a hatásuk.

HIREK.

Hamvazó szerdára.

Hamut szór fejünkre az egyház, börtbe s Krisztus kinszenvedésének benyomásai alá állit; mindezzel mély megtördődést s penitenciát sürget, valamint nagylelkű szeretetet a szenvedő Jézus iránt.

Meg akarunk alázódni hamuban, a hamu halálunkat hirdeti, hirdeti életünk elhervadását, érzékiségünk elporladását s bünyöségünk büntetését: por vagy, porrá leszel! A halál az emberműve; szerencsétlen művész; az első halott a testvérgyilkos áldozata. Adám rémület tekintett a műre! A halál is életről beszél, életről, melyet élünk s melyet élni fogunk. Nagy kegyelem az életre a halál átértett jelenlétében viszapillantani.

Ha az élet jó volt, akkor a halál olyan szép, mint az alkony, telve az erdők s mezők illatával s a munkás emberek fáradt, de bizó szemfényével. Ha pedig az élet rossz volt, akkor a halál olyan, mint a romokat takaró csillagtalan éj.

De ez is, az is magabaterést sürget; ó, hisz élsz még, kezdedben van még az életfordulás kegyelme! Keveset éltém, sokat fecsértem, de még enyém az élet, a szép élet, mindjárt kezdem.

Dr. Prohászka Ottokár.

— **Diákkongresszus Kassán.** Kassáról jelentik: A III. országos katolikus főiskolák diákkongresszusát április hó 20 és 21-én Kassán fogják megtartani. A megnyitó beszéd megtartására dr. Glatfelder Gyula csanádi püspököt, az ünnepi beszéd elmondására herceg Windisch Grätz Lajost a zárószó elmondására dr. Fischer Colbrie Agost kassai megyéspüspököt kérik fel.

— **Neorcscics Szaniszlóné temetése.** Tegnap délután 4 órakor óriási részvét mellett kísérték utolsó útjára Neorcscics Szaniszló városi törvényhatósági bizottsági tag nejét. A beszentelést papi segédlettel Vojnich Dezső plébános látta el. A temetésen megjelentek: Purgly Sándor főispán, dr. Biró Károly polgármester, Dembitz Lajos h. polgármester, dr. Vojnich H. József főügyész s számosan a törvényhatóság tagjai és a szabadkai gazdaközönség köréből.

— **A csátaljai népszövetség előadása.** A csátaljai népszövetség helyi csoport f. kó 18 án ismeretterjesztő gyűlést tartott, melyen a helyi igazgató az állam

és állandóan tisztá ruhában csak akkor járhat, hogyha ezeket csak **Önszép Sepszi** festeti és tisztítja.

gőz-, villanyerőre berendezett kelme-festő és vegyszeti ruhatisztító-intézetében

Gyártelep: SZABADKA, Beresényi-utca 314.
Főközledek Gombkötő- (Kazinczy)-utca 2: sz.
Petőfi-utca (Dr. Blum-féle ház.)

formákról és előadást. Előges fiatal es musick" cím ez alkalomra általános tet

— **A K** helyiségükbe nem szomoró seget a hald 12 órát, amibn vig ked farsangnak i

— **Pan** ség két tanú mólta a köz szegényes fia vitáért beac mindannyiszó títkot abból, tén, mert a tot ák be. A les élé néme nyujtott be állva hallgat hanguan 400 nórálta a né

— **A C** kás kerületh dig a titeli községek m a kezelést n delem után ügyminiszter a községek

— **Vás** gos vásár el mint szalma szemét, élsz a nyakát tö ujság, mert de a multró nem engedit piredre tér Szabadka, te hová ütöd csodája, a v utolsó napja és véres kés kisebb kihá zelt vér lük kilengését, cán a szél sokban. Talá vagy az erk nak?

— **A S** mult heti fe lan érdeklőd vánaotossá t nyozás köré zen a Liceu gimnáziumi réből pénte főgimnázium sását a gyer gyermek lel mek pszicho vábbá az er adatairól.

— **A K** került bohó mely után a kedélyes mu Karnevált.

— **Mir** nyelvek má falt sáros ve figyelmét ér javítás nem haszna volt. kocsija ma téren halad reskedés el éle-ustak a távolságban kocsit. A k rencsésen le hivatását, lo gyeplőt. Ser mert ami az elharította le csuszás közt

formákról és a magyar cimerről tartott előadás. Előtte Eisenhauer Adám tehetséges fiatal csatáljai polgár elszavalta „Tanzmusic” című, utána a „Volksverein” című ez alkalomra készített két verset, mellyel általános tetszést aratott.

— **A keresztény szocialisták** saját helyiségükben a legjobb hangulatban s épen nem szomorkodva adták meg a végüliszeséget a haldokló farsangnak, megvárva a 12 órát, amikor is a nagybőjtnek első óráiban vig kedéllyel, jó emlékekkel távoztak a farsangnak immár behatolt sirjától.

— **Pangermán torzsaik.** Torzsa község két tanítója hosszabb idő óta ostromolta a község képviselőtestületét, hogy szegényes fizetését felemeljék. A fizetésjavításért beadott magyar nyelvű folyamodást mindannyiszor elutasították, nem csinálva titkot abból, hogy az elutasítás azért történt, mert a kérvényt magyar nyelven nyújtották be. A legutolsó képviselőtestületi gyűlés elé német nyelven írt folyamodványt nyújtott be a két tanító. Ezek felolvasását állva hallgatta a képviselőtestület s egyhanguan 400-400 kor, fizetésemeléssel honorálta a német nyelven kérvényezőket.

— **A Csajkás rétek kezelése.** A Csajkás kerülethez tartozó 14 község réjtét eddig a titeli rétkelző bizottság kezelte. A községek mozgalmat indítottak aziránt, hogy a kezelést maguk vehessék át. Hosszu küzdelem után a községek felebbezése a belügyminiszteriumba került, a hol teljesítették a községek méltányos és igazságos kérelmét.

— **Vásár után.** A háromnapos országos vásár elmúlt s utána nem maradt más, mint szalmahulladék, szerte heverő papír és szemét, elszórt narancshéj, melyen legföljebb a nyakát törheti ki az ember. Ez ügye nem újság, mert ez minden vásár után így van, de a multról daloló csendes reminiscenciák nem engedik, hogy minden szó nélkül napirendre térjünk a mostani vásár felett. — Szabadka, te a bioskázásnak hírked hazája, hová ütöd ősi érenyeidet!? Mert csodák csodája, a vásár, noha egybeesett a farsang utolsó napjaival, minden nagyobb szenzáció és véres kisélekkel nélkül, leszámítva egypár kisebb kihágást, a savanyu vinkótól feltűzött vér lüktetésének akadályokba ütköző kilengését, — lezajlott, s belefulladt az utcán a széltől felkavart szemétké, piszokba. Talán csendesebb a vér Szabadkán vagy az erkölcsök indultak békés javulásnak?

— **A Szabad Liceum köréből.** A mult heti felolvasás iránt tanúsított szokatlan érdeklődése a művelt közönségnek, kíváncsossá tette, hogy a gyermektanulmányozás köréből még egy felolvasást rendezzen a Liceum vezetősége. Loász István főgymnáziumi tanár a gyermek problémák köréből pénteken, február 23-án félhatkor a főgymnázium dísztermében folytatja felolvasását a gyermekről. Ezuttal szólni fog a gyermek lelkiféletének kialakulásáról, a gyermek pszichologia újabb vizsgálódásairól, továbbá az erkölcsi és szociális nevelés feladatairól.

— **A katolikus legényegylet** jól sikerült bohócestélyt rendezett tegnap este, mely után a jókedvű fiatalság vig táncol, kedélyes mulatással bucsuztatta a távozó Karnevált.

— **Miről jó a sáros aszfalt.** Rossz nyelvek már sokszor szóvá tették az aszfalt sáros voltát s fel is hívták a városatyák figyelmét erre a körülményre. Természetes javítás nem igen történt s ennek ma nagy haszna volt. Nojések Géza fűszerkereskedő kocsija ma délelőtt 11 óra körül az István-téren haladt. Midőn a Löwy féle rőföske-kereskedés elé ért a kocsi, a sáros aszfalton élcsúsztak a lovak s mintegy öt méternyi távolságban csuszva húzták maguk után a kocsit. A kocsin levő egyik alkalmazott szerencsésen leugrott, míg a kocsis teljesítve hivatását, továbbra is kezében tartotta a gyeplőt. Semmi nagyobb baj nem történt, mert ami az elesés okozója volt, egyuttal elhárítója lett a nagyobb bajnak, mert a csuszás közben nem volt idő a lovak meg-

sérülésére. Es még panaszkodják valaki a sáros aszfaltról.

— **Késelés.** Az V. kör egyik korcsmájában kisebb fajta mulatság volt az este. Jól mulattak, szólt a zene, táncolt a fiatalság. Mint gyakran előfordul, itt is volt egy kis parázs verekedés. Miskolci János gyantlanul és nyugodtan mulatozott, midőn előtte ismeretlen legények ki kezdtek vele. Elég ehhez egy válasz nélkül hagyott kérdés is. Miskolci nem akart az ismeretlen cimborákkal mulatságba keveredni. A heveskedő legények ekkor Miskolcit bal vállán megszurták. A mentők költöztek be a különben nem súlyos sérülést.

— **A farsangi mulatozás áldozata.** Farsang hétfőn temették el Thim György kereskedőségét szüleinek egyetlen gyermekét, támaszát Apatinban. Az alig húsz éves erős fiatal ember a mult hó végén egy lakodalmon volt, hol fiatalos hávvel mulatozván, meghűtötte magát és influenzába esett. Ebből még teljesen föl nem gyógyulva mult szombaton este elment a kereskedőifjak báljára, hol ismét vígan mulatott, minek folytán betegségébe visszaesett majd egy hártyalobot kapott, mely pár nap alatt kioltotta az erős fiatal ember életét. Temetésén a kereskedő és iparos ifjuság tömegesen vett részt, a dalárda pedig, melynek tagja volt, sirjánál gyászéneket adott elé.

x **JÁCINTOK** kaphatók Futó Mihály, a bajai temető gondnokánál.

A kalocsai főegyházmegye névtára.

A kalocsa-bácsi főegyházmegye ezidei névtára most jelent meg. Az ősi főegyházmegye élén, melynek első érseke Asztrik volt, jelenleg Csernoch János v. b. t. t. áll, aki a sorozatban a 84 ik, a János nevű kalocsai érsek között a 9-ik helyet foglalja el. A kalocsai főszékesegyházi káptalannak az 1728-ik évben történt visszaállítására óta 17 nagyprépostja (jelenleg Schweitzer Lajos) és 91 tagja volt, akik közül 14 emelkedett a püspöki és 2 az érseki méltóságra. A főegyházmegye suffraganeusai az erdélyi, a nagyváradi latin szertartású és a osnádi megyéspüspökök, valamint a tinnini felszentelt püspök. Ezekon kívül 9 apáttság és 10 prépostság tartozik a főegyházmegyéhez. A kalocsai főegyházmegye Pest-, Bács-Bodrog- és Csongrád megyék területén fekszik és 3 főesperességre oszlik: a székesegyházra, a bácsira és a tiszaira. Területén 967 639 lélek él; 660,656 kath., 278 870 akatholikus, 27 570 izraelita és 5543 felekezetenkívül. A 128 plébánia közül 56 tisztán magyar, 18 tisztán német nyelvű, a többiben a magyar, német, szerb és tót nyelvek (ez utóbbiak egy községben) vegyesen laknak. Az egyházmegye területén 246 templom és kápolna van. A főegyházmegye személyzete: 295 felszentelt pap, 44 kispap, továbbá 6 rendházban 137 szerzetes és 35 zárdában 589 apáca. Az egyházmegye neszora Hassenstab Gusztáv nyugalmazott lelkész, aki 1820. október 12-én született, tehát 92 éves.

A papi névtárhoz csatlakozik a kalocsai érseki megye népiskoláinak évkönyve. Az egyházmegyei főtanfelügyelő Zundl Péter kanonok, aki alatt áll a 17 tankerület, továbbá a férfitanítóképezde 82, a polgári tanítónőképezde 43, végre a tanítónőképezde 118 növendékkel. A főegyházmegye területén 163 város, község vagy puszta bír iskolával és ezek közül 151 római katolikus (7 községi) és 12 állami. Van továbbá két felső népiskola és 5 polgári iskola. A római katolikus tanítói állások száma 675. A tanítóképezdek száma 6-12 év között 46 490, 13-15 év között 16 816, ezek közül iskolába jár a tankötelesek 93 64 százaléka 6-12 év között és 70 14 százaléka a 13-15 év között levőknek. Egy tanítóra 64 iskolás növendék jut az elemiben és 17 az is-

métli oktatásban. A legidősebb működő tanító Winter Pál, aki 1844 ben született és Fajszon tanít.

Cégváltozás.

Ertesítem Szabadka város és vidéke n. é. közönségét, hogy a Szabadkán 23 év óta

Wagner és Boholy-cég

alatt fennálló a legjobb hírnévnek örvendő **vászon és kelengye üzletet**

alulírott mint a volt cég beltagja az összes aktívakkal és passívakkal átvettem és azt az eddigi szolid alapon

Wagner Ferenc-cég

alatt tovább vezetem. Kérem a nagyközönséget, hogy a régi céggel szemben tanúsított bizalmat és jóindulatot reám átruházzni szíveskedjék. Teljes tisztelettel

12713-x-10

Wagner Ferenc.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Leányvásár tizenegyedik előadása is telt házat hozott a direktornak, jeléül annak, hogy a jó zenéjű daraboknak, ha az előadások is jók, még mindig akadnak nálunk hallgatói. Különben az is igaz, hogy a tegnapi előadás közönsége között alig akadt tiz, a ki már legalább egyszer ne látta volna ezt a darabot, a mi teljesen igazolta azt a multkori állításunkat, hogy még a Leányvásár előadását sem tanácsos gyors egymásutánban forszirozni, mert hamar elfogy a hallgatóság. Így azonban, ha egyenletes távolságban lesz a műsorba beállítva, nem unja meg a közönség és a bérloők is szívesebben veszik, ha változatossághoz jutnak. Azután meg az is kívánatos volna, hogy az igazgatóság addig, a míg Horváth Kálmán a keze ügyében van, elővenne a régi jó operettek közül is egypárat. Például a Ripp van Winklét, Kornevillei harangokat, Boacciót, vagy pedig az újabbak közül a Kis grófbán a fiatal Agárdi szerepét Horváth Kálmánnal, az öreg gróftot pedig Szécsivel játszattán. Az ilyen szerepsere szintén hozna egy pár telt házat, mert ingerrel hatna s az így nyújtandó élvezet is nagyobb lenne.

Ma ismét ujdonság megy. Liptay Imre „Rossz pénz nem vész el” című vígjátékát adják. Szerző ezzel a darabjával nagy sikert aratott a fővárosban. Tekintettel arra, hogy ebben a darabban a társulat legjobb erői játszanak, remélhető, hogy a siker itt sem fog elmaradni.

Ertesülésünk szerint, szombaton Lonzay Anna és Vendrey felléptével a Kis gróftól, hétfőn pedig az Ezred apját adják. Elismeréssel kell honorálnunk az igazgató áldozatkészségét, mert ismét tanúsítást látjuk annak, hogy mindent elkövet arra nézve, hogy a szezon vége felé közönségünk igényeit kielégítse. A fővárosi színházak kitűnő művészei előreláthatólag igazi művelészetben fogják részesíteni, a szabadkai publikumot és a táblás házak sem fognak elmaradni. Lonzay fellépte már egymaga is garancia arra, hogy ez a feltevésünk valóra válik, mert múltkori vendégszereplésének sikere még élénken él a mi hálás közönségünk emlékezetében.

* **Uránia est a Lifka színházban.** A közönség által annyira kedvelt és látogatott budapesti Uránia színház darabja, A világ

urai került ma este 8 órai kezdettel bemutatásra a Hungáriában levő Lífka-színházban. E háromfelvonásos száz vetített és több mozgóképből álló darab a brit világirodalmat tárja elénk s megismertet bennünket annak hatalmas iparával, népszokásaival s élethű képekben mutatja be e hatalmas birodalom gyönyörű nagyvárosait is. A magyarító szöveget Ráth-Vég István írta. A darab csupán egy előadásra kerül színre. Csütörtökön teljesen új műsor.

Színházi műsor.

Szerda: A rossz pénz nem vész el (páros).

Csütörtök: A rossz pénz nem vész el (páratlan).

Péntek: Gál baba (szünet).

Szombat: Arany kakas Vendrei Ferenc a budapesti Vigszínház tagja vendégszereplésével. (Páratlan).

Vasárnap délután Luxemburg grófja (szünet) Este Tatarjárás. Vendrei Ferenc és Horváth Kálmán vendégszereplésével (szünet)

NYILT TÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik feledhetetlen nőm elhunyt alkalmából fájdalommat részvétükkel enyhíteni szívesek voltak, ez uton is köszönetet mondok.

Neoresics Szaniszló.

*Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Több lakás kiadó a Bleszáktelepen

azonnal vagy bármikor. Egy modern 5 szobás lakás fürdőszobával vízvezetékekkel és az összes mellékkeliségekkel az első sarok házában. Ezenkívül 4, 3 és 2 szobás lakások, külön udvarral. 2297 10-5. Bővebbet a tulajdonosnál.

Üzletszerző-tisztviselő 100 korona fixfizetésre és jutalékra felvétetik

a „VICTORIA” biztosítónál, Eötvös-utca. 2300 5-4.

IV., Pázmány-u. 33. sz. a. egy 4 szobából álló

utcai lakás

fürdőszobával és mellékkeliségekkel f. évi május elsejére esetleg azonnali kiadó.

Bővebb felvilágosítást ugyanott naponta délután háromtól-öt óráig nyerhető. 2309 3-3.

Nyomatványok

a legjutányosabban fölvetnek a Szent Antal könyvnyomdában.

Kiadó lakás!

Egy három szobából és a szükséges mellékkeliségekből álló lakás, villany világítással esetleg istállóval

azonnal kiadó

II. kör. Vesselényi-ut. 298. sz. alatt.

Bővebbet Bálich István tulajdonosnál 199

„Berlini Victória”

Általános Biztosító Részv. Társaság.
Alapított: 1853.

Biztosítási állomány 1910. végén K 2.273.943.548

Elfogad: Életbiztosításokat nyereség-részesedéssel A tiszta nyereség 90%-a a biztosítottaknak szavatoltatik. Az 1910. üzletévre 36.680.194 kor. utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjfizetések 3%-ával emelkedő osztalék fizetetik ki.

Példa: 10.000 koronás elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek csupán 5681 koronájába kerül.

Rövid, világos biztosítási feltételek fentartások nélkül. — Népbiztosítások heti 10, 20, 30, 40, 50, 60, 100 stb. fillér díjbevezetésekkel orvosi vizsgálat nélkül.

Életfogytigliani biztosítás: 1899

vasuti- és gőzhajó-szerencsétlenség ellen.

A díj csak 1 évig fizetendő heti részletekben.

Ervényes az egész élettartamra az egész földön, európai folyóvizeken és tavakon.

Példa: 10.000 korona halálesetre, 15.000 korona teljes munkaképtelenség esetére, 5 korona naponta sértüléseknél. — Csak egy éven át hetenkénti 1 korona mellett.

Mindennemű felvilágosítással szolgál a Helyi Vezérigénység I. Eötvös utca 108. szám. — Telefon szám 612.

valódi orosz kalucsnikban nagy választék. Szabadka, Kossuth-utca.

Ajánlom saját készítményű

SIRKÖVEIMET

2240-28

a legolcsóbb gyári árban.

Elvállalok mindennemű **KOFARAGÓ-ÉS GIPSZMUNKÁKAT,**

betűk kivésését és aranyozását.

:-: Költségvetések és rajzok díjtalanul. :-:

Egyben felkérem a nagyérdemű közönséget, hogy mielőtt bárhol sarkövet venne, győződjék meg olcsó áraitmról.

Fekete Dezső

:-: Szabadka, Deák-utca Piukovich-ház ~~szomszéd~~ (Huspiac.)

Gál Péter temetk. váll. mellett.

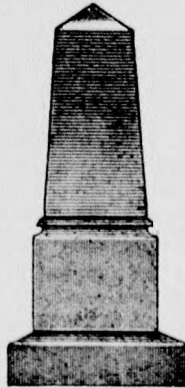
Hirdetéseket jutányosan felvesz a kiadóhivatal!

Palatinus és Bartus sarkőraktára

Szabadka, Deák-utca. (Huspiac.)

Nagy raktár mindennemű

sarkövekben és kőfaragó munkákban.

Márvány és kőfaragó telep V. kör, Biró-utca 60 sz.

2241-29

Legolcsóbb árak mellett készít minden e szakba vágó munkát.